

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਥਾ ਸਰਵਰਾਯੂਫ਼ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

(6) ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਿਸੀਵਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸੀਵਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਬਣਾਏਗੀ।

(7) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰੁਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਬਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਨਰੰਜਨ ਕੌਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਸਿਰੀ ਰਾਮ ਜੋਸ਼ੀ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 153

11 ਸਤੰਬਰ 1968 ਈ.

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III)-- ਐੱਸ. 2(d) ਅਤੇ 13(2)
 (ii) — ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਹਾਤੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ— > 4
 ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ
 ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ— ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਉਪਕੋਗਤਾ—ਕੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ — ਕਿਰਾਏਦਾਰ—ਕੀ ਬੇਦਖਲ
 ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ, ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2
 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ
 ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ।

Naranjan Kaur v. Dr. Siri Ram Joshi (Mehar Singh, C.J.)

ਵਪਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਇਕਲੌਤੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਿਸ ਦੀ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, 'ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ' ਰਿਹਾਇਸ਼ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਇਸ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਡੀ) ਦਾ ਅਰਥ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰੋਵੀਸੋ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ (a) ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ' ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਤੋਂ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ'। ਇੱਕ ਵਾਰ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਨੂੰ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) (ii) (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੩)

ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 23 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਆਰ. ਤੁਲੀ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 11 ਸਤੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (ਵੀ) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਡੀ. ਕੋਸ਼ਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, (ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ), ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 11 ਨਵੰਬਰ, 1965, ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਕੇ. ਭਟਨਾਗਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਜਲੰਧਰ, ਮਿਤੀ 30 ਮਾਰਚ, 1965, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਚ ਐਲ ਐਸ ਵੇਰਿਨ, ਐਸ ਏਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਚ ਐਸ ਏ ਵੈਸਬੀ ਅਤੇ ਏ ਐਲ ਬੀ ਏਐਚਐਲ, ਇਕ ਵਕੀਲ।

ਜਵਾਬਦਾਰ ਲਈ ਜੀ.ਪੀ.ਜੇ.ਆਈ.ਐਨ., ਜੀ.ਸੀ.ਜੀ.ਆਰ.ਜੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਪੀ.ਜੇ.ਆਈ.ਐਨ., ਇਕ ਵਕੀਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜਜ਼ - ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਪਰਿਸਰ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਜੋ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ਾਰ ਨੌਹਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਨਰੰਜਣ ਕੌਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਲੀਨਿਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

g4r~

(2) ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ, ਪਰ 11 ਨਵੰਬਰ, 1965 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਬਚੀ ਹੈ, ਉਹ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2)(ii)(b) ਅਧੀਨ ਹੈ। ਰੈਂਟ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 (ਪੂਰਬੀ ਪੀ¹ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ 3 ਆਫ 1949), ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮਿਤਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ

ਅਹਾਤੇ 'ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ', ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ *ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ ਕੋਲੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਨਾਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਲਈ ਦੁਕਾਨ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ * ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਇਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਫਾਲਸ਼ੋ ਸੀਜੇ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2)(ii)(ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ- "ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪਾਂਤਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਢੰਗਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 13(2) (ii) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਅਤੇ (b) ਨੂੰ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ 'ਪਟੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਬਲੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ', ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ' ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡਣਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ *ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1)* ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਹੈ।

(3) ਬਰਬਾਦ ਹੋਈ ਦੁਕਾਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ 'ਇਕ ਇਮਾਰਤ ਜੋ ਸਿਰਫ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ', ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਡੀ) ਵਿੱਚ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਦੀ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ - "ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇਸਦੀ ਰਾਖੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ। "ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ* ਨੂੰ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਵਿੱਚ ਬਦਲੋ", ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ, ਇਮਾਰਤ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ*' ਹੈ, ਨੂੰ 'ਇਕੱਲੇ' ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਵਿੱਚ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ 'ਕੋਈ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜੋ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ' ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

(1) IJyR. (1965) 1 ਪੈਂਡਾ 121-965 PLR 58.

ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਡੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ 'ਮੁਰਗੀ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ 'ਰੈਜ਼ ਪਛਾਣ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਉਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਹੈ 'ਸਿਰਫ ਇਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ' ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਇਸ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕੇਗੀ। ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਦਾ ਅਰਥ, 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ 'ਤੇ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ 1 (a) ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਤੋਂ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ'। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਡੀ) ਵਿਚ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ*' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ *ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ*।

(I) . ਧਾਰਾ 13(2) (ii) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ। ਸਬਲੇਟਿੰਗ, ਸਮੁੱਚੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬਲੇਟਿੰਗ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸੇ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ, ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਉਪਭੋਗਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ' ਹਨ, ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਇਮਾਰਤ' ਹਨ। ਜੇਕਰ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾ 13(2) (ii) ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(ਏ) ਦੇ ਅਰਥ. 'ਇਮਾਰਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ 'ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ' ਹੈ, ਧਾਰਾ 13(2) (ii) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਅਤੇ (b) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੇ ਪਰੋਵੀਸੋ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13(2) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ

(II) . ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਡੀ) ਵਿਚਲੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਵਾਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਇਸ ਨੂੰ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ' ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਮਾਰਤ'. ਇੱਕ ਵਾਰ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਨੂੰ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) (ii) (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (I) ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਏਵੀ/ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ

ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਇਸਦੀ ਰਾਖੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) (ii) (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਲਿਆਏਗਾ।

(4) ਨਦੰ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਡਾ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਰੈਕਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, (2) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ., (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ), ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੋ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਪਕਾਉਣਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਪਾਇਆ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ ਮਾਮਲਾ ਰਿਫਪਾਲ ਬਨਾਮ ਇਤਕਸਰ ਚੰਦ (3) ਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਨੇ ਥਾਨੇਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ-ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਫਰਸ਼ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) (ii) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ, (1), ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੇ ਪੀ.ਈ.ਸੀ. ' ਉਲੀਰ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕੇਸ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਛੱਡੇ ਗਏ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ rathe 'r ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਕੇਸ ਬਸੰਤੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਖਜ਼ਾਨ ਚੰਦ (4) ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਰਪੀ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਜਾਂ ਜਵੈਲਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸਨੇ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਹੌਜ਼ਰੀ 4 ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(2) **1962 PLR 6011**

(3) **1964 ਦੇ CR 332 ਨੇ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।**

(4) 1965 ਦੇ CR 488 ਦਾ ਫੈਸਲਾ o» 3 ਫਰਵਰੀ: 1967,

iOr ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(<!) (ii) (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਵੀਹ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਕੇਸ *ਸਤਿਨ ਟੀਵੀ ਵੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ* (5) ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਪੜਾਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਸਰਵਰਾਂ ਨੇ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 13 (2) (ii) (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ, ਜੋ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਪੱਖ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ *ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ* ਵਿੱਚ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ .

(6) , , *ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੇ ਰਿਸ਼ੀ I ਪ੍ਰਕਾਸ਼, a ਅਤੇ i anothe*

(7) , , *ਰੈਡ ਹਿਮਾਲਿਅਨ ਟ੍ਰੇਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ, i(8), b* ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲੀ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(5) ਮੈਂ 5€ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ! *EricestWeston,TCJ, ਜਨੇਸ਼ਵਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਦੇਵ* (9) ਦੇ 8 ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ, ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਛੋਟੇ ਮਾਲਕ ਅਕਸਰ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦਾਸੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੂਰ ਪਰਟੀ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਹੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਲੈਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿੱਚ

- (6) ILR (1968) ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ।
- (7) CR '723 ਨੋ 7 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
- (8) I LR- (1965) 1 ਪੁਨ}। 177
- (9) 1965 ਕਰ. ਲਾਅ ਜਰਨਲ (ਪੰਜਾਬ) 894.
- (10) 1953 PLR 22.

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲ ਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਬੂਤ, ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(d) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਥਾਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕੇਸ» ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 13(2) (ii) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਆਧਾਰ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਵਾਲ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪੂਰਵ ਮਿਸਜ਼ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬੱਲ. ਰਾਜ ਤੂਲੀ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.ਜੇ.

ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਗਣੇਸ਼ੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1958 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 456

ਸਤੰਬਰ 16, 1968

ਪੰਜਾਬ ਰਿਲੀਫ ਆਫ ਡਿਬਟੇਡਨੈਸ ਐਕਟ (VII ਆਫ 1934) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਉਧਾਰੀ ਲੋਨ ਐਕਟ (1918 ਦਾ X) - ਐੱਸ. 3 ਪਰੋਵੀਸੋ (ii) — ਸ਼ਬਦ “ਫਰਮਾਨ” — ਕੀ ਸਹਿਮਤੀ ਫਰਮਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ— ਅਦਾਲਤ— ਕੀ ਰੀਡਿਪਸ਼ਨ ਲਈ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।